

DELEGATURA UOKiK W KATOWICACH

Katowice, dn. 3.11.2009r.

RKT-61-09/09/SB

DECYZJA Nr RKT-33/2009

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134, poz. 939), w związku z § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887)

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko WEKO Sp. z o.o. w Częstochowie,

1. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów określone w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów bezprawne zachowanie polegające na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez podawanie w reklamach prasowych wyłącznie informacji o cenach netto sprzedawanych przez przedsiębiorcę produktów, co jest sprzeczne z § 7 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2002r. w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży (Dz.U. Nr 99, poz. 894 z zm.) oraz z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 lipca 2001r. o cenach (Dz.U. Nr 97, poz. 1050 z zm.)
i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 31.10.2008r.

2. uznaje się za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów określone w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów bezprawne zachowania polegające na stosowaniu we wzorcu umowy kupna – sprzedaży i dostawy postanowień, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z zm.):

a) „Gwarancja niezmienności cen nie dotyczy zmian wartości zlecenia, wynikających ze zmian wysokości podatku od wartości dodanej (VAT), albo wprowadzonych nowych form opodatkowania”,

b) „Spory powinny być w miarę możliwości rozstrzygane polubownie. W przypadku konieczności rozstrzygnięć sądowych, sądem właściwym jest sąd siedziby Sprzedawcy”,

c) „Sprzedający ma prawo przekazania praw i obowiązków wynikających z niniejszej umowy, w części lub w całości, osobie trzeciej”

i stwierdza się zaniechanie ich stosowania z dniem 8.12.2008r.

3. uznaje się za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów określone w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów bezprawne zachowania polegające na

stosowaniu we wzorcu umowy na wykonanie robót budowlano-montażowych postanowień, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z zm.):

a) „Gwarancja niezmienności cen nie dotyczy zmian wartości zlecenia, wynikających ze zmian wysokości podatku od wartości dodanej (VAT), albo wprowadzonych nowych form opodatkowania”,

b) „Spory powinny być w miarę możliwości rozstrzygane polubownie. W przypadku konieczności rozstrzygnięć sądowych, sądem właściwym jest sąd siedziby Wykonawcy”,

c) „Wykonawca ma prawo przekazania praw i obowiązków wynikających z niniejszej umowy, w części lub w całości, osobie trzeciej”

i stwierdza się zaniechanie ich stosowania z dniem 8.12.2008r.

4. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów określone w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów bezprawne zachowanie polegające na bezprawnym określeniu w wystawianych fakturach wysokości odsetek w przypadku zwłoki w zapłacie należności, do czasu uregulowania ceny, przekraczającej odsetki maksymalne określone zgodnie z art. 359 § 2¹-2³ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r. kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93, z zm.)

i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 8.12.2008r.

5. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów określone w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów bezprawne zachowanie polegające na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez nie podawanie w umowach wysokości odsetek umownych, a określanie ich wysokości w wystawianych fakturach

i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 8.12.2008r.

6. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów określone w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów bezprawne zachowanie polegające na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez nie zamieszczenie w „Warunkach gwarancji” pełnych informacji o: terytorialnym zasięgu ochrony gwarancyjnej oraz oświadczenia, że gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową, co jest sprzeczne z art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2002r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. Nr 141, poz. 1176 z zm.)

i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 15.12.2008r.

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, nakłada się na WEKO Sp. z o.o. w Częstochowie, kary pieniężne płatne do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazów, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie:

1) opisanym w punkcie I.1 sentencji niniejszej decyzji w wysokości 8 337 zł (słownie złotych: osiem tysięcy trzysta trzydzieści siedem),

2) opisanym w punkcie I.2 sentencji niniejszej decyzji w wysokości 10 838 zł (słownie złotych: dziesięć tysięcy osiemset trzydzieści osiem),

3) opisanym w punkcie I.3 sentencji niniejszej decyzji w wysokości 10 838 zł (słownie złotych: dziesięć tysięcy osiemset trzydzieści osiem),

4) opisanym w punkcie I.4 i I.5 sentencji niniejszej decyzji w wysokości 16 674 zł (słownie złotych: szesnaście tysięcy sześćset siedemdziesiąt cztery),

5) opisanym w punkcie I.6 sentencji niniejszej decyzji w wysokości 19 055 zł (słownie złotych: dziewiętnaście tysięcy pięćdziesiąt pięć).

Uzasadnienie

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej również organem antymonopolowym) z urzędu przeprowadzone zostało postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia, czy w związku z działalnością WEKO Sp. z o.o. w Częstochowie (zwanej dalej WEKO, Spółką lub przedsiębiorcą) występuje naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (zwanej dalej także ustawą antymonopolową).

W dniu 26.01.2009r. postanowieniem nr 1 (Karty nr 2-4) wszczęte zostało z urzędu postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, co mogło stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 i 2 ustawy antymonopolowej, polegających na:

I. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez podawanie w reklamach prasowych wyłącznie informacji o cenach netto sprzedawanych przez przedsiębiorcę produktów, co mogło być uznane za sprzeczne z § 7 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży oraz art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 lipca 2001 o cenach,

II. wykorzystywaniu w umowach zawieranych z konsumentami postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z zm.):

a) w *umowach na wykonanie robót budowlano-montażowych*:

1. „Gwarancja niezmienności cen nie dotyczy zmian wartości zlecenia, wynikających ze zmian wysokości podatku od wartości dodanej (VAT), albo wprowadzonych nowych form opodatkowania”,
2. „Spory powinny być w miarę możliwości rozstrzygane polubownie. W przypadku konieczności rozstrzygnięć sądowych, sądem właściwym jest sąd siedziby Wykonawcy”,
3. „Wykonawca ma prawo przekazania praw i obowiązków wynikających z niniejszej umowy, w części lub w całości, osobie trzeciej”,

b) w *umowach kupna – sprzedaży i dostawy*:

1. „Gwarancja niezmienności cen nie dotyczy zmian wartości zamówienia, wynikających ze zmian wysokości podatku od wartości dodanej (VAT), albo wprowadzonych nowych form opodatkowania”,
2. „Spory powinny być w miarę możliwości rozstrzygane polubownie. W przypadku konieczności rozstrzygnięć sądowych, sądem właściwym jest sąd siedziby Sprzedawcy”,
3. „Sprzedający ma prawo przekazania praw i obowiązków wynikających z niniejszej umowy, w części lub w całości, osobie trzeciej”,

III. bezprawnym określeniu w wystawianych fakturach wysokości odsetek w przypadku zwłoki w zapłacie, do czasu uregulowania ceny, przekraczającej odsetki maksymalne określone zgodnie z art. 359 § 2¹⁻² k.c.,

IV. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez nie zamieszczenie w „Warunkach gwarancji” pełnych informacji o: terytorialnym zasięgu ochrony gwarancyjnej oraz oświadczenia, że gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową, co mogło być uznane za sprzeczne z art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2002r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania, WEKO pismem z dnia 5.02.2009r. wyjaśniło co następuje (Karty nr 62-63). Przedstawione Urzędowi wzory umów na wykonywanie robót budowlano-montażowych oraz kupna sprzedaży i dostawy były stosowane do umów zawieranych z konsumentami od listopada 2007r. do października 2008r. W tym samym okresie stosowane były: wzór faktury oraz karta gwarancyjna. Jednocześnie Spółka poinformowała, iż zaprzestała zawierania umów z klientami indywidualnymi (konsumentami) w październiku 2008r. oraz zadeklarowała, iż gdyby jednak w przyszłości podjęła ponownie tego typu działalność to zastosuje się do zaleceń organu antymonopolowego zarówno w zakresie umów zawieranych z konsumentami, jak i co do innych podniesionych kwestii.

Ponadto w związku z przedstawionymi we wszczęciu postępowania zarzutami, wyjaśniono co następuje. W reklamie prasowej podawane były ceny netto, gdyż niemożliwe było z góry przewidzenie, czy klient zakupi okna z usługą montażu, czy też bez niej, co ma wpływ na wysokość naliczanego podatku od towarów i usług. Wskazywane w obydwu wzorcach umów sądy właściwe do rozstrzygania sporów pomiędzy stronami są sądami miejscowo właściwymi zgodnie z art. 34 k.p.c. Tym samym do rozpoznania spraw nie jest narzucany sąd, który wedle ustawy nie jest miejscowo właściwy. Wprowadzając zapis o możliwości wykonania umowy przez osoby trzecie w całości lub w części Spółka kierowała się zasadą, iż praktycznie żadna umowa nie musi być wykonywana osobiście przez przyjmującego zamówienie, lecz może być wykonywana także przez inne osoby, jeżeli jej wykonanie nie zależy od osobistych przymiotów wykonawcy. W przypadku, gdy przyjmujący zamówienie wykonuje zobowiązanie przy pomocy innych osób lub powierza to wykonanie osobom trzecim, to i tak odpowiada za ich działanie lub zaniechanie jak za własne, zgodnie z art. 474 k.c.

Maksymalna wysokość odsetek określona w art. 359 § 2¹ k.c. jest zmienna, gdyż zależy od wysokości stopy kredytu lombardowego publikowanego przez NBP, dlatego też wprowadzono § 2² k.c., który mówi, że jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne. Wysokość odsetek wskazanych na fakturze jest więc bez znaczenia, gdyż i tak można domagać się jedynie odsetek maksymalnych określonych w tym przepisie. Przedsiębiorca dodał, że nigdy nie korzystał z tego zapisu w stosunku do klientów indywidualnych, gdyż rozliczenia z konsumentami zawsze odbywały się gotówkowo.

Niezamieszczenie w karcie gwarancyjnej jakichkolwiek ograniczeń wynikało z przeświadczenia Spółki, iż jeśli coś nie zostało ograniczone lub wyłączone tzn., że obowiązuje wszędzie bez wyjątku i bez żadnych ograniczeń. WEKO nigdy nie uchylało się od zobowiązań gwarancyjnych niezależnie od miejsca wystąpienia reklamacji. Spółka wielokrotnie wykonywała zobowiązania gwarancyjne na terenie Słowacji, Czech, Niemiec, Słowenii oraz Hiszpanii (Karty nr 62-63).

W kolejnym piśmie z dnia 26.03.2009r. Spółka przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia (Karta nr 78). W październiku 2008r. przedsiębiorca zaprzestał podpisywania umów z klientami indywidualnymi na wykonanie robót remontowo-budowlanych oraz sprzedaży i dostawy a skoncentrował się na sprzedaży stolarki wyspecjalizowanym firmom zajmującym się dystrybucją. Terminy realizacji umów podpisanych przed październikiem 2008r. wynosiły od 2 do 6 tygodni, w związku z czym ostatnia tego typu usługa została zrealizowana 8.12.2008r. Aktualnie jedynymi klientami indywidualnymi są pracownicy firmy z którymi nie są podpisywane umowy w formie zakwestionowanych umów, lecz są to zlecenia wymiany stolarki budowlanej wraz z kosztorysem (wzór został przedstawiony w załączeniu do pisma).

Odnosząc się do zakwestionowanej reklamy, Spółka wyjaśniła, iż od listopada 2008r. nadal ukazuje się reklama w czasopiśmie „Pośrednik”, jednak nie zawiera ona żadnej informacji co do wysokości ceny. W kwietniu 2009r. skończył się okres jej rozpowszechniania.

Do połowy grudnia 2008r. (czyli wyczerpania starego nakładu) Spółka stosowała zakwestionowany wzór karty gwarancyjnej. Od połowy grudnia 2008r. stosowany jest nowy wzór gwarancji, który został przedstawiony w załączeniu do pisma. Spółka wyjaśniła, iż nie jest w stanie przedstawić dokładnej daty dostarczenia odbiorcy pierwszej karty gwarancyjnej nowego wzoru. Nadmieniono, iż zmiana treści karty gwarancyjnej nastąpiła w sierpniu 2008r. i w tym

miesiącu karty z nową treścią zostały wydrukowane. W załączeniu przedłożono kopię faktury zakupu. Karta gwarancyjna nowego wzoru została wprowadzona dopiero kilka miesięcy później po wyczerpaniu zapasu. Aktualne karty gwarancyjne są obecnie dołączane każdorazowo do zlecenia dostarczanego odbiorcy, tzn. jeden egzemplarz dokumentu jest wklejany do okna z każdego zlecenia.

Wyjaśnione zostało również, iż Spółka nie zlecała innym podmiotom wykonania umów na roboty budowlano-montażowe ani umowy kupna – sprzedaży i dostawy.

W dniu 17.09.2009r. postanowieniem nr 3 rozszerzone zostało postępowanie o zarzut podejrzenia bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 przywołanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegających na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez nie podawanie w umowach wysokości odsetek umownych, a określanie ich wysokości w wystawianych fakturach (Karta nr 93).

Organ antymonopolowy ustalił, co następuje:

W trakcie postępowania, organ antymonopolowy ustalił, że przedsiębiorca prowadzi działalność polegającą m.in. na produkcji stolarki budowlanej na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego (Karty nr 32-35).

Przedsiębiorca swoją ofertę produktową reklamował na łamach gazety „POŚREDNIK”, która wydawana jest na terenie województw: śląskiego i łódzkiego (Karta nr 37). Reklamy były publikowane w następujących cyklach wydawniczych: 06, 09, 13, 16, 20, 23, 27, 30 listopad 2007r., 04, 07, 11, 14, 18, 21, 28 grudzień 2007r., 04, 08, 11, 15 styczeń 2008r. (Karta nr 9). Publikacji reklamy zaprzestano 31.10.2008r. (Karta 78). Reklamy zawierały następujące informacje:

- cena okna 1465 x 1435 419,- super cena,
- balkon 865 x 2195 353 zł netto (Karta nr 10).

Z przedstawionych przez przedsiębiorcę wyjaśnień wynika, iż cena okna 1465x1435 = 419 była ceną netto. Z dostarczonej umowy, której przedmiotem była sprzedaż okna o ww. wymiarach wynikało, iż cena 419 zł została ostatecznie powiększona o 22% podatku VAT (Karta nr 40).

W *umowach na wykonanie robót budowlano-montażowych* zawarte były postanowienia:

1. „Gwarancja niezmienności cen nie dotyczy zmian wartości zlecenia, wynikających ze zmian wysokości podatku od wartości dodanej (VAT), albo wprowadzonych nowych form opodatkowania”,
2. „Spory powinny być w miarę możliwości rozstrzygane polubownie. W przypadku konieczności rozstrzygnięć sądowych, sądem właściwym jest sąd siedziby Wykonawcy”,
3. „Wykonawca ma prawo przekazania praw i obowiązków wynikających z niniejszej umowy, w części lub w całości, osobie trzeciej” (Karta nr 15).

W *umowach kupna – sprzedaży i dostawy* zawarte były postanowienia:

1. „Gwarancja niezmienności cen nie dotyczy zmian wartości zamówienia, wynikających ze zmian wysokości podatku od wartości dodanej (VAT), albo wprowadzonych nowych form opodatkowania”,
2. „Spory powinny być w miarę możliwości rozstrzygane polubownie. W przypadku konieczności rozstrzygnięć sądowych, sądem właściwym jest sąd siedziby Sprzedawcy”,
3. „Sprzedający ma prawo przekazania praw i obowiązków wynikających z niniejszej umowy, w części lub w całości, osobie trzeciej” (Karta nr 42).

Spółka wystawiała faktury, które zawierały postanowienia: „(...) a w przypadku zwłoki w zapłacie, do czasu uregulowania ceny powiększonej o należne odsetki umowne w wysokości 0,3% za każdy dzień zwłoki” (Karty nr 17, 43).

„Warunki gwarancji” nie zawierały informacji o: terytorialnym zasięgu ochrony gwarancyjnej oraz oświadczenia, że gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową (Karta nr 12).

W trakcie przedmiotowego postępowania ustalono, iż z dniem 31.10.2008r. zaprzestano rozpowszechniania zakwestionowanej reklamy (Karta nr 78).

W dniu 8.12.2008r. została zrealizowana ostatnia umowa zawarta z konsumentem w oparciu o zakwestionowany wzorzec (Karta nr 78). Aktualnie Spółka nie zawiera umów z konsumentami. Jedynymi klientami indywidualnymi są pracownicy firmy z którymi nie są podpisywane umowy w oparciu o zakwestionowane wzorce, lecz są to zlecenia wymiany stolarki budowlanej wraz z kosztorysem (wzór został przedstawiony w załączeniu do pisma przedsiębiorcy).

Równolegle przedsiębiorca zaprzestał zamieszczania na fakturach postanowienia dotyczącego wysokości odsetek z tytułu wystąpienia opóźnienia w zapłacie.

Z dniem 15.12.2008r. do obrotu została wprowadzona nowa karta gwarancyjna zawierająca postanowienia:

Pkt 7 „*Terytorialny zasięg ochrony gwarancyjnej obejmuje wszystkie kraje Unii Europejskiej*”,

Pkt 15 „*Gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową*” (Karta nr 85).

W toku niniejszego postępowania organ antymonopolowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy antymonopolowej zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Ustawa antymonopolowa w art. 24 ust. 2 i 3 stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy antymonopolowej, nie wydaje się decyzji, o której mowa w art. 26, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24. W przypadku określonym w ust. 1 Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.

Jako „sprzeczne z prawem” należy kwalifikować zachowania sprzeczne z nakazem zawartym w ustawie, rozporządzeniu wydanym na podstawie i dla wykonania ustawy, umową międzynarodową mającą bezpośrednie zastosowanie w stosunkach wewnętrznych. Sprzeczne z prawem są czyny: zabronione i zagrożone sankcją karną, czyny zabronione pod sankcjami dyscyplinarnymi, czyny zakazane przepisami administracyjnymi lub przepisami prawa gospodarczego publicznego, czyny zabronione przepisami o charakterze cywilnym, sprzeczne z nakazami zawartymi w prawie cywilnym lub prawie administracyjnym. Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa. /Por. Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji Komentarz, pod redakcją prof. dr hab. Janusza Szwejki, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s.117 - 118/

Wobec powyższego, aby określone zachowanie mogło zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek:

- bezprawne działanie przedsiębiorcy,
- działanie narusza zbiorowe interesy konsumentów.

I.1 W zakresie punktu I.1 sentencji decyzji oceniana praktyka Spółki dotyczyła naruszenia obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez podawanie w reklamach prasowych wyłącznie informacji o cenach netto sprzedawanych przez przedsiębiorcę produktów, co zostało uznane za sprzeczne z § 7 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz

sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży (Dz.U. Nr 99, poz. 894 z zm.) zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 lipca 2001r. o cenach (Dz.U. N 97, poz. 1050 z zm.) – zwanej dalej ustawą o cenach.

Zgodnie z § 7 pkt 1 ww. rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług, jeżeli sprzedawca reklamuje towar lub usługę wraz z ceną sprzedaży w czasopiśmie, gazecie, prospekcie, katalogu, na plakacie, afiszu lub ekranie telewizyjnym, a także w handlu elektronicznym albo na specjalnie zorganizowanych pokazach, prezentacjach, jak również w inny sposób, powinien także uwidocznić cenę jednostkową tego towaru lub usługi oraz datę lub termin obowiązywania podanej ceny.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o cenach, przez cenę należy rozumieć wartość wyrażoną w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę; w cenie uwzględnia się podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług oraz podatkiem akcyzowym.

W wyroku z dnia 7 stycznia 2008r. sygn. akt XVII AmA 71/07, Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów stwierdził co następuje:

„Stosownie do treści art. 23a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.jedn. Dz.U. Nr 244z 2005r., poz. 2080) za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę.

Przepis § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2002r. w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży (Dz.U. Nr 99, poz. 894 z późn. zm.) stanowi, że jeżeli sprzedawca reklamuje towar lub usługę wraz z ceną sprzedaży w czasopiśmie, gazecie, prospekcie, katalogu, na plakacie, afiszu lub ekranie telewizyjnym, a także w handlu elektronicznym albo na specjalnie zorganizowanych pokazach, prezentacjach jak również w inny sposób, powinien także uwidocznić cenę jednostkową tego towaru lub usługi oraz datę lub termin obowiązywania podanej ceny. Stosownie zaś do treści art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 lipca 2001r. o cenach (Dz.U. z 2001r. Nr 97, poz. 1050 z późn. zm.) ceną jest wartość wyrażona w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę. W cenie uwzględnia się podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług oraz podatkiem akcyzowym.

Z wyłączeniem zatem cen w obrocie pomiędzy osobami fizycznymi, z których żadna nie jest przedsiębiorcą oraz ustalanych na podstawie odrębnych ustaw, w zakresie uregulowanym w tych ustawach, cena musi uwzględniać zawsze podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy. Taka też cena jednostkowa towaru musi być wskazana w reklamie jeżeli sprzedawca reklamuje towar lub usługę wraz z ceną sprzedaży.

Podanie w reklamie ceny netto, a więc nie zawierającej wszystkich jej elementów składowych (w tym przypadku podatku od towarów i usług) nie czyni zadość powyższemu obowiązkowi gdyż nie jest to informacja pełna. Przedmiotowa reklama nie daje konsumentowi informacji, jaką kwotę będzie obowiązany zapłacić.

Twierdzenie powoda, że istotą tej reklamy był przedmiot oferowany do sprzedaży przez dewelopera, a więc budowane przez niego mieszkania, a nie m² abstrakcyjnego mieszkania, nie zasługują na uwzględnienie.

Po pierwsze, skoro powód podał cenę m² mieszkania w reklamie to należy domniemywać, że uważał właśnie ten parametr za istotny dla kontrahenta i wpływający na jego wybór. W przeciwnym wypadku, powód jako racjonalny przedsiębiorca nie podawałby tej informacji w ogóle, uznając ją za zbędną.

Po drugie, zarzut stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów dotyczy reklamy, a więc działania poprzedzającego zgłoszenie oferty. Celem ogłoszenia powoda było skłonienie potencjalnych kontrahentów do kontaktu celem przedstawienia im oferty, a więc reklamą, a nie ofertą.

Zdaniem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów umieszczenie w reklamie wyłącznie ceny netto narusza obowiązek udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, o którym mowa w art. 23a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zdaniem Sądu, wbrew ocenie Prezesa UOKiK, reklama taka wprowadza nie wprowadza w błąd, gdyż konsument nie może mieć wątpliwości, że podana cena za m² mieszkania w wysokości (...), jest ceną netto, gdyż zostało to zaznaczone w sposób wyraźny, ale z uwagi na niepełną treść zawartych w niej informacji na charakter nieuczciwy. Okoliczność ta, nie ma znaczenia więc dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, gdyż podawanie w reklamach, zamieszczonych na stronach internetowych wyłącznie informacji o cenach netto, sprzedawanych przez powoda lokali mieszkalnych jest praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 23a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów zarówno ze względu na uchybienie obowiązkowi udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji jak i nieuczciwy, z tego powodu, charakter takiej reklamy”.

Pomimo, iż powyżej powołany wyrok zapadł pod rządami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 2000r., to orzecznictwo to należy uznać za aktualne także w obecnym stanie prawnym. Na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 2007r. rozważana kwestia została uregulowana w analogiczny sposób, a zatem nie występują różnice, które nakazywałyby odejście od ustalonej linii orzecznictwa i w konsekwencji tego odmienną ocenę prawną badanego zagadnienia.

Jednym ze środków wykorzystywanych przez przedsiębiorców, mających na celu doprowadzenie do podjęcia przez konsumentów decyzji skorzystania ze świadczonych przez reklamującego się usług, jest publikowanie reklamy w prasie. Reklama prasowa jest bardzo skutecznym środkiem aktywizującym sprzedaż, gdyż charakteryzuje się długim cyklem życia. Konsument czytając publikację prasową, zapoznaje się z jej treścią przez dłuższy czas, niż np. z reklamą telewizyjną. Bardzo często sięga po takie wydawnictwo kilkakrotnie. Dzięki temu, z tą samą reklamą zapoznaje się kilkakrotnie. W konsekwencji tego, przekaz reklamowy utrwała się w pamięci konsumenta.

Konsumenci za pośrednictwem ocenianej reklamy byli informowani o cenach produktów określonych przez ich wymiary. Tym samym konsumenci otrzymywali informacje o cenach za jakie mogą nabyć konkretne produkty. W jednym z przypadków informacja o cenie była uzupełniona o określenie „netto”, druga z podanych cen nie posiadała takiego oznaczenia, pomimo, iż też była ceną netto, co zostało ustalone w postępowaniu.

Zgodnie z powyżej powołanymi przepisami prawa, a także orzeczeniem, przedsiębiorca, który reklamuje produkt i podaje jego cenę, jest obowiązany podać cenę brutto, a więc zawierającą wszystkie podatki. Na podstawie informacji zamieszczonych w reklamie konsumenci dowiadują się jedynie o możliwości zakupu konkretnych produktów. Przedsiębiorca nie zawarł w niej żadnej dodatkowej oferty dotyczącej montażu. Tym samym konsumenci mają prawo być przekonani, iż za podaną kwotę mogą nabyć reklamowany produkt. Przedsiębiorca wyjaśnił, iż nie może podać ceny brutto, gdyż w zależności od przedmiotu umowy ostateczna cena oferowanego produktu może być różna. Różnorodność ostatecznych cen wynika z różnej wielkości naliczanego podatku VAT, w zależności od rodzaju umowy, tj. umowy o roboty remontowo-budowlane lub sprzedaż. Jak stwierdzono powyżej, oceniana reklama dotyczyła sprzedaży okien o określonych parametrach, tym samym przedsiębiorca nie powinien mieć trudności w określeniu ostatecznej ceny brutto. W sytuacji, gdyby reklama dotyczyła usługi remontowo-budowlanej przy wykorzystaniu przedmiotowego okna przedsiębiorca też byłby zobowiązany do podania ceny brutto. Cena taka powinna odzwierciedlać ostateczną cenę, którą zapłaciłby konsument uwzględniając wszelkie podatki, koszty robocizny. Jednak przekaz reklamy w takiej sytuacji byłby inny. Dotyczyłby oferty wykonania usługi remontowo-budowlanej lub montażu. Biorąc pod uwagę powyższą analizę stwierdzone zostało, iż konsumenci na podstawie ocenianej reklamy nie otrzymują jednoznacznej informacji o cenie sprzedaży oferowanych produktów.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy antymonopolowej, działania organu antymonopolowego oparte na tej ustawie są prowadzone w interesie publicznym, a nie wprost poszczególnych, indywidualnych uczestników rynku. Do naruszenia interesu publicznego dochodzi, gdy skutki określonych działań mają charakter powszechny, dotyczą wszystkich potencjalnych podmiotów na danym rynku¹.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10.04.2008r. (sygn. akt III SK 27/07) stwierdził, iż „praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest bowiem takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy”.

Oceniane reklamy były publikowane w prasie rozpowszechnianej na terenie województw śląskiego i łódzkiego. Przedmiotowy sposób rozpowszechniania, powodował, że ich odbiorcami była nieograniczona liczba potencjalnych konsumentów.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia oraz obowiązek udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez podawanie w reklamach prasowych wyłącznie informacji o cenach netto sprzedawanych przez przedsiębiorcę produktów, należało uznać stosowane działanie informacyjne w powyższym zakresie za bezprawne oraz naruszające interesy nieograniczonej grupy konsumentów. Ponieważ zostały spełnione obie przesłanki, przedmiotowa reklama została uznana za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Na podstawie przedstawionych informacji i zgromadzonych dokumentów stwierdzone zostało, iż zakwestionowane treści były zamieszczane w reklamach do końca października 2008r. Od listopada 2008r. przedsiębiorca zamieszczał w prasie reklamy o innej treści. W nowych reklamach nie były podane żadne informacje o cenach oferowanych produktów (Karty nr 78, 83, 84).

Zaprzestanie wykorzystywania w publikowanych reklamach powyżej przytoczonych informacji spowodowało, iż nie jest już naruszany obowiązek udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji o reklamowanych produktach co do cen sprzedaży. Tym samym, organ antymonopolowy uznał, iż Spółka podjęła działania mogące zostać uznane za zaniechanie stosowania zakwestionowanej praktyki z dniem 31.10.2008r.

W związku z powyższym orzeczono jak w pkt I.1 sentencji decyzji.

I.2 i I.3 W zakresie punktach I.2 i I.3 sentencji decyzji oceniana praktyka dotyczyła stosowania postanowień *umów na wykonanie robót budowlano-montażowych, umów kupna – sprzedaży i dostawy*, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów dokonując oceny postanowienia umownego ocenia określony zapis i w momencie jego wpisania do rejestru klauzula przestaje być postanowieniem konkretnego wzorca umownego, a staje się samodzielnie funkcjonującą zasadą, która została zakwestionowana. Ze względu na rozszerzoną skuteczność klauzul (art. 479(43) K.p.c.) spełnia ona funkcję podobną do przepisów prawa.

W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2006r. (sygn. akt III SZP 3/06), Sąd stwierdził co następuje. „Sąd Najwyższy akceptuje stanowisko doktryny, zgodnie z którym wpis postanowienia wzorca do rejestru skutkuje tym, że zakazane jest posługiwanie się wpisaną klauzulą we wszystkich wzorcach umów, pod rygorem sankcji z art. 58 kc. Potwierdza to dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego, jak również treść przykładowego katalogu niedozwolonych postanowień umownych, który został sformułowany w oderwaniu od rodzaju umowy lub gałęzi gospodarki, w której umowa została zawarta. Za takim rozwiązaniem, obok argumentów językowo-systemowych, przemawiają także względy celowościowe i funkcjonalne,

¹ Konrad Kohutek w: „Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz”, Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa 2008r., strona 47

których uwzględnianie w sprawach takich jak niniejsza jest powszechnie akceptowane (zob. m.in. uchwała SN z dnia 19 grudnia 2003 r. III CZP 95/2003 OSNC 2005/2 poz. 25). Przyjęcie powyższego rozwiązania pozwala uniknąć sytuacji, w której konieczne jest prowadzenie kilku postępowań, z których każde musiałoby kończyć się identycznym rozstrzygnięciem merytorycznym. Stanowisko to znajduje również oparcie w charakterze postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, którego celem podstawowym jest usunięcie postanowień wzorca uznanych za niedozwolone z obrotu ze skutkiem nie tylko dla stron procesu, lecz także wobec osób trzecich (erga omnes) (uchwała z dnia 19 grudnia 2003 r. III CZP 95/2003 OSNC 2005/2 poz. 25). Przedmiotem kontroli nie jest bowiem kwestia ustalenia treści umowy w drodze wykładni, ale wyjaśnienie, czy konkretne postanowienie wzorca umownego stanowi niedozwoloną klauzulę umowną i z tej przyczyny nie wiąże nie tylko stron postępowania, ale nieograniczonego kręgu konsumentów. Chodzi tu o kontrolę abstrakcyjną, skuteczną erga omnes, nie zaś o ograniczoną w skutkach do stron wykładnię konkretnej umowy (wyrok SN z dnia 6 października 2004 r. I CK 162/2004 Monitor Prawniczy 2004/21 str. 966)".

„Sąd Najwyższy uznaje również, iż jeżeli SOKiK uzna określoną klauzulę za niedozwoloną w wyniku przeprowadzonej kontroli abstrakcyjnej i zostanie ona wpisana do rejestru, o którym mowa w art. 479[45] § 2 kpc, to praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23a ust. 2 uokik dopuszcza się każdy z przedsiębiorców, który wprowadza do stosowanych klauzul zmiany o charakterze kosmetycznym, polegające np. na przestawieniu szyku wyrazów lub zmianie użytych wyrazów, jeżeli zmiany te nie prowadzą do zmiany istoty klauzuli”.

Pomimo, iż powyżej powołana uchwała zapadła pod rządami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 2000r., to orzecznictwo to należy uznać za aktualne także w obecnym stanie prawnym. Na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 2007r. rozważana kwestia została uregulowana w analogiczny sposób, a zatem nie występują różnice, które nakazywałyby odejście od ustalonej linii orzecznictwa i w konsekwencji tego odmienną ocenę prawną badanego zagadnienia.

W zakresie punktów I.2.a i I.3.a sentencji decyzji oceniana praktyka dotyczyła stosowania postanowień wzorca *umowy na wykonanie robót budowlano-montażowych* oraz wzorca *umowy kupna – sprzedaży i dostawy*, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c.

„*Gwarancja niezmienności cen nie dotyczy zmian wartości zlecenia, wynikających ze zmian wysokości podatku od wartości dodanej (VAT), albo wprowadzonych nowych form opodatkowania*”.

Kwestionowane w pkt I.2.a i I.3.a sentencji decyzji postanowienia oraz postanowienia poniżej przytoczone wpisane do rejestru, pomimo różnic w sformułowaniu treści, mają tożsamy charakter, a skutek ich stosowania jest identyczny.

Postanowienie o treści jak zakwestionowane, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 10.08.2005r. sygn. akt XVII Amc 10/05 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 7.10.2005r. pod numerem 550, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko „Jezierska-Jezierski” Spółka jawna Jezierski Włodzimierz i Zdzisława w Kielcach.

„*Cena samochodu nie ulegnie zmianie, poza wypadkiem niekorzystnych dla sprzedającego zmian przepisów prawa lub ich częściowej interpretacji, a w szczególności wzrostu stawek podatkowych lub celnych, znaczącego wzrostu kursu walut, mających bezpośredni wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej przez Sprzedającego*”.

W ww. wyroku Sąd stwierdził, iż zakwestionowane postanowienie „*stanowi niedozwoloną klauzulę umowną w świetle art. 385³ pkt 20 k.c., gdyż pozbawia konsumenta prawa do odstąpienia od umowy w przypadku zmiany ceny samochodu*”.

Postanowienie o treści jak zakwestionowane, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 24.04.2006r. sygn. akt XVII Amc 102/04 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 9.11.2006r. pod numerem 923, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko „Auto-Skar” Spółka z o.o. w Skarżysku-Kamiennej.

„Ostateczna cena samochodu może ulec zmianie także o ile po dacie zamówienia zmianie ulegną przepisy podatkowe (w tym dotyczące podatku akcyzowego) lub celne dotyczące sprzedaży samochodu”.

„Sąd podzielił stanowisko powoda, iż umowa sprzedaży jest umową konsensualną, do której zawarcia dochodzi poprzez samo złożenie oświadczeń woli przez sprzedawcę i kupującego. Strony są zatem związane warunkami określonymi w umowie. W przypadku sprzedaży nowych samochodów moment wykonania umowy może być przesunięty w czasie. Jest to związane chociażby z koniecznością zamówienia dostarczenia samochodu do sprzedawcy. Możliwe jest przy tym, że w czasie od momentu zawarcia umowy do jej wykonania zmianie ulegną okoliczności faktyczne mające wpływ na cenę.

W ocenie Sądu każda zmiana ceny, bez względu na jej przyczynę, rodzi prawo do odstąpienia od umowy. Pozbawienie konsumentów tego prawa stanowi naruszenie interesów konsumentów. Konsument nie jest bowiem zainteresowany kwestiami związanymi z kalkulacją cen, a jedynie kwotą, jaką ma zapłacić. Potwierdzić to może również art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o cenach z dnia 5 lipca 2001r. (Dz.U. z 2001r. Nr 97, poz. 1050). Zgodnie z jego treścią, cena to wartość wyrażona w jednostkach pieniężnych jaką kupujący ma zapłacić sprzedawcy. W cenie uwzględnia się podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy.

W świetle przedstawionej argumentacji, omawianego postanowienia wzorca umownego wyczerpują treść klauzuli niedozwolonej z art. 385³ pkt 20 k.c., który stanowi, że niedozwolonym postanowieniem umownym jest postanowienie, które przewiduje uprawnienie kontrahenta konsumenta do określenia lub podwyższenia ceny lub wynagrodzenia po zawarciu umowy bez przyznania konsumentowi prawa odstąpienia od umowy”.

Postanowienie o treści jak zakwestionowane, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 28.07.2005r. sygn. akt XVII Amc 4/05 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 7.10.2005r. pod numerem 520, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Piotrowi Cichońskiemu prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą „Cichoński” w Kielcach.

„Zamawiający przyjmuje do wiadomości, że wyżej wymieniona cena może ulec zmianie w związku ze zmianą przepisów celnych lub podatkowych (akcyza, cło, etc.), modernizacją dostępnych wersji (wyposażenie, nowe elementy) oraz innych niezależnych od Dealera przyczyn.”

Konsument decydując się na zawarcie umowy zakupu okien, wykonania usługi np. montażu okien z określonym przedsiębiorcą kieruje się różnymi przesłankami. Bardzo często jednym z determinantów jego decyzji jest cena. Cena zaproponowana przez przedsiębiorcę jest ceną wiążącą strony umowy do czasu zakończenia dzieła lub wydania towaru. W sytuacji, gdy przedsiębiorca z jakiegokolwiek powodu uznałby, iż zaistniały okoliczności uprawniające go do podwyższenia ceny, konsument ma prawo nie zgodzić się na zmienioną cenę. Natomiast przedmiotowy zapis nie uprawnia konsumenta do odstąpienia od umowy, w sytuacji, gdyby cena została podwyższona.

Postanowienie powyższe narusza art. 385³ pkt 20 k.c. stanowiący, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności przewidują uprawnienie kontrahenta konsumenta do określenia lub podwyższenia ceny lub wynagrodzenia po zawarciu umowy bez przyznania konsumentowi prawa odstąpienia od umowy.

Zakwestionowane w niniejszym postępowaniu klauzule, tak jak wpisane do rejestru umożliwiały przedsiębiorcy dokonanie zmiany ostatecznej ceny do zapłaty, której jest zobowiązany konsument. Właśnie to prawo oraz niemożliwość odstąpienia od umowy w sytuacji zaistnienia takiej okoliczności Sąd w ww. wyrokach uznał za naruszające interesy konsumentów.

Biorąc pod uwagę powyższą analizę, uznane zostało, iż zakwestionowane w niniejszym postępowaniu postanowienia mieściły się w hipotezach klauzul wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień umownych.

W związku z tym, że zakwestionowane postanowienia w punktach I.2.a i I.3.a sentencji decyzji, uznano za tożsame z postanowieniami wpisanymi do rejestru, organ antymonopolowy praktykę polegającą na posługiwaniu się nim w obrocie konsumenckim uznał za bezprawną i naruszającą interesy konsumentów.

I.2.b i I.3.b W zakresie punktów I.2.b i I.3.b sentencji decyzji oceniana praktyka dotyczyła stosowania postanowień wzorca *umowy na wykonanie robót budowlano-montażowych*, oraz wzorca *umowy kupna – sprzedaży i dostawy*, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c.:

„Spory powinny być w miarę możliwości rozstrzygane polubownie. W przypadku konieczności rozstrzygnięć sądowych, sądem właściwym jest sąd siedziby Wykonawcy”,

„Spory powinny być w miarę możliwości rozstrzygane polubownie. W przypadku konieczności rozstrzygnięć sądowych, sądem właściwym jest sąd siedziby Sprzedawcy”.

Kwestionowane w pkt I.2.b i I.3.b postanowienia oraz postanowienia poniżej przytoczone wpisane do rejestru, pomimo różnic w sformułowaniu treści, mają tożsamy charakter, a skutek ich stosowania jest identyczny.

Postanowienie przytoczone poniżej zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 4 czerwca 2003r. Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów sygn. akt XVII Amc 60/02, a do rejestru niedozwolonych postanowień umownych wpisane w dniu 14 sierpnia 2003r. pod numerem 77, w sprawie z powództwa Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Bartoszycach przeciwko Europejskiemu Funduszowi Budowlanemu Sp. z o.o. we Wrocławiu.

„Strony niniejszej umowy zobowiązują się do dołożenia wszelkich starań w celu polubownego rozstrzygnięcia ewentualnych sporów. Sądem właściwym do rozstrzygania będzie sąd miejsca siedziby EFB”.

Również postanowienie przytoczone poniżej zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 21.08.2002r. sygn. akt XVII Amc 50/01 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 14 sierpnia 2003r. pod numerem 76, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Międzynarodowej Korporacji Gospodarczej „InCo” Sp. z o.o. w Tychach.

„Strony wykorzystają wszelkie możliwości do polubownego rozwiązania ewentualnych spraw wynikających z niniejszej umowy. Sprawy wymagające rozstrzygnięcia sądowego będą prowadzone przed Sądem Rejonowym w Tychach lub przed Sądem Okręgowym w Katowicach”.

Postanowienie o zbliżonej treści jak zakwestionowane zostało również uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 31 stycznia 2003r. Sygn. akt XVII Amc 31/02 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisana do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 30 czerwca 2003r. pod numerem 41. W sprawie z powództwa Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Słupcy przeciwko Sławomirowi Braszka prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane „REM-BUD” w Gnieźnie. Sąd uznał za niedozwolone i zakazał stosowania postanowienia w brzmieniu:

„Wszelkie spory wynikłe na tle zawartej umowy podlegają wyłączności sądu powszechnego dla siedziby firmy przyjmującej zamówienie”.

Pomimo faktu, iż porównywane postanowienia nie brzmią literalnie tak samo to, jednak w taki sam sposób określają właściwość sądu, który jest według umowy właściwy do rozstrzygania sporów. Postanowienia: kwestionowane oraz wpisane do rejestru ograniczają możliwość rozstrzygania sporów do sądu właściwego ze względu na siedzibę sprzedającego / wykonawcy.

Takie narzucenie Sądu, który ma rozstrzygnąć o sporze jest sprzeczne z kodeksem cywilnym. Treści postanowień wykorzystywanych przez przedsiębiorcę mieściły się w całości w hipotezach klauzul wpisanych do rejestru. Biorąc pod uwagę powyższą wykładnię, można przyjąć, iż zacytowane postanowienia w swej treści są tożsame i wyczerpują treść niedozwolonego postanowienia umownego zdefiniowanego w art. 385³ pkt 23 k.c., za które uważa się postanowienie narzucające rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy nie jest miejscowo właściwy. Zapisy te wyłączają rozpoznanie sprawy przez sąd właściwy według właściwości przemiennej, w świetle art. 33, 34, 35 i 36 k.p.c.

Tym samym postanowienia w taki sam sposób naruszały interesy konsumentów, a więc zakwestionowane postanowienia mieściły się w hipotezach klauzul wpisanych do rejestru.

W związku z tym, że zakwestionowane postanowienia w punkcie I.2.b i I.3.b sentencji decyzji, uznano za tożsame z postanowieniami wpisanymi do rejestru, organ antymonopolowy praktykę polegającą na posługiwaniu się nim w obrocie konsumenckim uznał za bezprawną i naruszającą interesy konsumentów.

I.2.c i I.3.c W zakresie punktu I.2.c i I.3.c sentencji decyzji oceniana praktyka dotyczyła stosowania postanowień wzorca *umowy na wykonanie robót budowlano-montażowych*, oraz wzorca *umowy kupna – sprzedaży i dostawy*, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c.:

„Wykonawca ma prawo przekazania praw i obowiązków wynikających z niniejszej umowy, w części lub w całości, osobie trzeciej”,

„Sprzedawca ma prawo przekazania praw i obowiązków wynikających z niniejszej umowy, w części lub w całości, osobie trzeciej”.

Kwestionowane w pkt I.2.c i I.3.c postanowienia oraz postanowienia poniżej przytoczone wpisane do rejestru, pomimo różnic w sformułowaniu treści, mają tożsamy charakter, a skutek ich stosowania jest identyczny.

Postanowienie o treści jak zakwestionowane, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 23.10.2006r. sygn. akt XVII Amc 158/05 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 3.01.2007r. pod numerem 968, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Zakładowi Produkcyjno-Handlowo-Usługowemu „Alsecco” Zając G., Zając M., Kelner S Sp. j. w Nysie.

„Sprzedawca zastrzega sobie prawo przekazywania praw i obowiązków wynikających z zawartej umowy na rzecz osób trzecich”.

Konsument decydując się na zawarcie umowy z konkretnym przedsiębiorcą podejmuje decyzję kierując się różnego rodzaju przesłankami. Gromadzi informacje o konkurentach i wybiera ofertę, która jest dla niego najodpowiedniejsza zarówno ze względu na cechy przedsiębiorcy jak i na cechy produktu. Konsument podejmuje decyzje w oparciu o własne oczekiwania oraz preferencje, dlatego trudno przedsiębiorcy byłoby stwierdzić, jaki inny produkt lub przedsiębiorca odpowiadałby jego preferencjom. Tylko konsument mógłby stwierdzić, jaki ewentualnie inny przedsiębiorca byłby w stanie sprostać jego oczekiwaniom. Powyższe zapisy umożliwiły przedsiębiorcy samodzielne zdecydowanie o przekazaniu wszystkich zobowiązań innemu podmiotowi, bez zgody konsumenta. Pomimo, że konsument może uznać, iż w jego opinii zaproponowany inny przedsiębiorca oraz produkt nie spełnia wszystkich jego oczekiwań, to jednak z uwagi na przedmiotowy zapis przedsiębiorca może przekazać całość zobowiązań osobie trzeciej. Istotne jest, iż samodzielnie może decydować komu to wykonanie przekaże, a konsument nie jest o tym informowany, i tym samym nie ma możliwości niegodzenia się na to oraz odstąpienia od umowy. W przypadku ocenianych umów może zaistnieć sytuacja, iż w konsekwencji, konsument może otrzymać produkty innego producenta, a także produkt wykonany przy wykorzystaniu innych technologii.

Powyższe postanowienia naruszają art. 385³ pkt 5 k.c. stanowiący, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności zezwalają kontrahentowi konsumenta na

przeniesienie praw i przekazanie obowiązków wynikających z umowy bez zgody konsumenta. Powyższe postanowienia mieściły się w hipotezie art. 385¹ § 1 k.c., stanowiącego, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Tym samym postanowienia w taki sam sposób naruszały interesy konsumentów, a więc zakwestionowane postanowienia mieściły się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru.

W związku z tym, że zakwestionowane postanowienia w punkcie I.2.c i I.3.c sentencji decyzji, uznano za tożsame z postanowieniami wpisanymi do rejestru, organ antymonopolowy praktykę polegającą na posługiwaniu się nim w obrocie konsumenckim uznał za bezprawną i naruszającą interesy konsumentów.

Biorąc pod uwagę powołane w niniejszej decyzji orzeczenia, organ antymonopolowy stwierdził, że w sytuacji, gdy treść umowy zawiera postanowienia uznane przez Sąd za niedozwolone postanowienia umowne, które równocześnie naruszają interesy konsumentów, przedsiębiorca stosuje praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów.

Przedmiotowa praktyka dotyczyła stosowania postanowień umownych, które naruszały interesy konsumentów co do gwarancji stałości ceny zakupionych produktów oraz wykonania usługi, ograniczały zasadę przemiennej właściwości sądu, a także pewności podmiotu, który będzie wykonywał zamówioną usługę, tak więc dotyczyły warunków umów ważnych również dla konsumentów, którzy chcą zawrzeć umowy. Tym samym zakwestionowana praktyka naruszała interesy konsumentów, którzy zawarli i realizują umowy, a także przyszłych potencjalnych klientów. Umowy mogły zawrzeć wszystkie osoby nią zainteresowane, a więc oferta zawarcia umów na wykonanie robót budowlano-montażowych, umów kupna – sprzedaży i dostawy skierowana była do nieograniczonej grupy konsumentów. Biorąc pod uwagę powyższe oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.04.2008r. sygn. akt III SK 27/07 powołany w uzasadnieniu stosowania praktyki zakwestionowanej w pkt I.1 sentencji decyzji, przedmiotowe praktyki naruszały interes publiczny.

W trakcie postępowania przedsiębiorca pismem z dnia 5.02.2009r. poinformował, iż przedstawione Urzędowi wzory umów na wykonywanie robót budowlano-montażowych oraz kupna - sprzedaży i dostawy były stosowane do umów z konsumentami zawieranych od listopada 2007r. do października 2008r. W kolejnym piśmie wyjaśniono, iż ostatnia usługa w oparciu o zakwestionowane wzorce umów została wykonana w dniu 8.12.2008r. Po tej dacie nie były realizowane żadne umowy na rzecz konsumentów.

W związku z powyższym uzasadnione stało się uznanie na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy antymonopolowej, praktyk za naruszające zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzenie zaniechania jej stosowania z dniem 8.12.2008r.

Wobec powyższego orzeka się jak w pkt I.2 i I.3 sentencji.

I.4 W zakresie punktu I.4 sentencji decyzji oceniana praktyka dotyczyła bezprawnego określenia w wystawianych fakturach wysokości odsetek w przypadku zwłoki w zapłacie należności, do czasu uregulowania ceny, przekraczającej odsetki maksymalne określone zgodnie z art. 359 § 2¹-2³ k.c.

Spółka wystawiała faktury zawierające postanowienie o treści: „(...) a w przypadku zwłoki w zapłacie, do czasu uregulowania ceny powiększonej o należne odsetki umowne w wysokości 0,3% za każdy dzień zwłoki”.

Zgodnie z art. 359 § 2¹-2³ k.c., maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne). Jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne. Postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów

o odsetkach maksymalnych, także w razie dokonania wyboru prawa obcego. W takim przypadku stosuje się przepisy ustawy.

Spółka poinformowała, iż postanowienie zamieszczone na fakturze było stosowane od listopada 2007r. do października 2008r. Na podstawie danych pochodzących ze strony internetowej Narodowego Banku Polskiego stopa kredytu lombardowego w ww. okresie kształtowała się w następujący sposób.²

Data wprowadzenia współczynnika	Współczynnik
29.11.2007r.	6,50
31.01.2008r.	6,75
28.02.2008r.	7,00
27.03.2008r.	7,25
26.06.2008r.	7,50
28.01.2009r.	5,75
26.03.2009r.	5,25
25.06.2009r.	5,00

Analizując powyższe współczynniki stwierdzono, iż w okresie o najwyższej jego wartości (7,50%), maksymalne odsetki nie mogły przekraczać 30% w skali roku. W okresie tym zawierane były umowy, których dotyczyły stosowane przez przedsiębiorcę oceniane wysokości odsetek.

Od 25.06.2009r. (na dzień 3.11.2009r.) stawka stopy lombardowej ogłoszonej przez NBP wynosi 5,0%. Tym samym stawka maksymalna wynosi $4 \times 5,00\% = 20\%$.

Biorąc pod uwagę określone w warunkach umowy odsetki w wysokości 0,3%, tj. 109,5% w skali roku przekraczałyby one ponad 5-krotnie aktualnie obowiązujące odsetki maksymalne określone w kodeksie cywilnym. Natomiast w okresie stosowania zakwestionowanej praktyki, naliczane odsetki przekraczały ponad 3-krotnie odsetki maksymalne.

W związku z powyższą wartością odsetek naliczanych z tytułu zwłoki w wykonaniu płatności, znacznie przekraczały one ustawowo określone górne granice odsetek, które w takich okolicznościach mogły być naliczane.

Sądy w orzeczeniach wielokrotnie oceniały wysokość odsetek pobieranych przez przedsiębiorców z tytułu opóźnienia w dokonywaniu płatności przez konsumentów i zakazywały ich pobierania.

Postanowienie o treści poniżej przytoczone, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 06.05.2002r. Sygn. akt XVII Amc 50/01 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 14 sierpnia 2003r. w pkt 70, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Międzynarodowej Korporacji Gospodarczej „InCo” Sp. z o.o. w Tychach.

„Członek Grupy zobowiązuje się do zapłacenia na rzecz InCo zaległości wraz z należnymi odsetkami w wysokości 0,15% za każdy dzień zwłoki”.

Postanowienie o treści poniżej przytoczone, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 21.04.2004r. Sygn. akt XVII Amc 85/03 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 23 sierpnia 2004r. w pkt 125, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Bogusławowi Januszowi Baryła-Baryckiemu, Piotrowi Olafowi Baryła-Baryckiemu, Małgorzacie Baryła-Baryckiej Biuro Usług Prawnych w Obrocie Nieruchomościami i Obsłudze Ruchu Turystycznego.

„W przypadku sfinalizowania przez Oferującego transakcji dotyczącej przedmiotu opisanego w § 1 bez uprzedniego powiadomienia o tym Pośrednika bezpośrednio lub pośrednio – tj. przez biuro współpracujące z Pośrednikiem zapłaci tytułem odszkodowania kwotę podwójnej wysokości prowizji określonej w § 5, lecz nie mniej niż 5000 zł (słownie pięć tysięcy złotych) niezależnie od obowiązku zapłaty prowizji w pełnej wysokości wraz z należnymi za zwłokę umownymi odsetkami w wysokości 0,5% słownie (pół procenta) za każdy dzień zwłoki.”

² <http://www.nbp.pl>

Postanowienie o treści poniżej przytoczonej, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 21.09.2004r. Sygn. akt XVII Amc 78/03 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 18 listopada 2004r. pkt 162, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko „Polskiej Korporacji Inwestycyjnej” Sp. z o.o. w Opolu. *„Klientowi ze zrealizowaną Promesą, który nie dokonał wpłaty w terminie jednej rat kompletnej zostanie doliczona opłata karna w wysokości 0,25 % raty kompletnej za każdy dzień opóźnienia”*

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, organ antymonopolowy stwierdził, iż przedsiębiorca wysokość odsetek, którą muszą zapłacić konsumenci z tytułu opóźnienia w dokonaniu płatności określił w sposób bezprawny. Art. 359 § 2² k.c. stanowi, iż jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne.

W wyroku z dnia 6 grudnia 2007 r. sygn. akt IV CSK 320/2007 Sąd Najwyższego - Izba Cywilna stwierdził, iż treść art. 359 § 2[1] kc może stanowić przesłankę dokonywanej w toku procesu oceny, czy konkretne odsetki umowne mieściły się w dozwolonej stronom swobodzie kształtowania treści stosunku prawnego, czy też nie. /LexPolonica nr 1793200, Gazeta Prawna 2008/4 str. 22/. W kolejnym wyroku Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 23 czerwca 2005 r. sygn. akt II CK 742/2004 zostało stwierdzone co następuje. „Postanowienia umów zastrzegające nadmierne odsetki nie stają się nieważne w całości, a jedynie co do nadwyżki. Nadwyżkę zaś, stosownie do treści art. 359 § 2 kc stanowią odsetki przerastające wysokość odsetek ustawowych. Nieważność postanowienia umowy w przedmiocie wysokości odsetek wywołuje bowiem taki skutek, jak gdyby wysokość ta nie była w inny sposób oznaczona. Dotyczy to zarówno wynagrodzenia za wskazany w umowie okres korzystania z pożyczonych pieniędzy jak i odszkodowania z tytułu opóźnienia zwrotu tych pieniędzy”. /LexPolonica nr 1611388/.

Pomimo, iż faktycznie w sytuacji, gdy odsetki w ramach warunków umów zawartych z konsumentami zostały określone w nadmiernie wygórowanej wysokości, należą się odsetki ustawowe, to warunki umów podane konsumentom nie powinny ich wprowadzać w błąd. Przedsiębiorca ma obowiązek podać konsumentom rzetelne zgodne z przepisami prawa informacje o obowiązkach konsumentów. Na podstawie przedmiotowych zapisów, konsument ma prawo przypuszczać, iż w przedmiotowym przypadku przedsiębiorcy należą się odsetki w określonej wysokości. Podanie konkretnych informacji powoduje, iż konsument nie będzie sprawdzał każdego zapisu warunków, czy jest on zgodny z przepisami prawa. W sytuacji, gdyby wysokość odsetek nie była podana, konsument podjąłby działania mające na celu ustalenie ich wysokości, natomiast podanie ich konkretnych wartości powoduje, iż konsument nie będzie zakładał, iż przedsiębiorca podał nieprawidłowe dane. Konsument chcąc wypełnić warunki określone przez przedsiębiorcę wpłaci kwotę równą należnym odsetkom z tytułu opóźnienia w dokonaniu płatności określonej na fakturze. Fakt, iż ostatecznie będzie mógł żądać zwrotu dokonanej nadpłaty niewystarczająco chroni interesy konsumentów.

Dokument faktury przedstawiany jest konsumentom do podpisu. Pomimo, iż jest to dokument, który potwierdza sposób rozliczenia zrealizowanej transakcji to w przedmiotowym przypadku określa dodatkowe warunki umowne. Poprzez podpisanie tego dokumentu konsument akceptuje je. Na fakturze określany jest termin oraz sposób zapłaty, a także ostateczna cena realizacji umowy wykonania usługi, sprzedaży. Zakwestionowany zapis określa konsekwencje niewywiązania się z przedmiotowego zobowiązania. Biorąc pod uwagę powyższą analizę wysokość odsetek, jakie w konsekwencji niedokonania płatności w określonym terminie, musi zapłacić konsument jest bezprawna.

Dlatego też podanie w warunkach umowy nieprawidłowych danych o wysokości należnych przedsiębiorcy odsetek zostało uznane za bezprawne oraz naruszające interesy ekonomiczne konsumentów. Przedmiotowa praktyka naruszała interesy tej samej grupy konsumentów, która została określona w uzasadnieniu stosowania praktyk podanych w pkt I.2 i I.3 sentencji decyzji. Biorąc pod uwagę powyższe oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.04.2008r.

sygn. akt III SK 27/07 powołany w uzasadnieniu stosowania praktyki zakwestionowanej w pkt I.1 sentencji decyzji, przedmiotowa praktyka narusza interes publiczny.

W trakcie postępowania przedsiębiorca pismem z dnia 5.02.2009r. poinformował, iż zakwestionowane faktury były stosowane do końca października 2008r. Dodatkowo wyjaśnił, iż również przedstawione Urzędowi wzory umów na wykonywanie robót budowlano-montażowych oraz kupna sprzedaży i dostawy były stosowane do umów z konsumentami zawieranych od listopada 2007r. do października 2008r. W kolejnym piśmie wyjaśniono, iż ostatnia usługa wykonana w oparciu o zakwestionowane umowy została wykonana w dniu 8.12.2008r. Po tej dacie nie były realizowane żadne umowy na rzecz konsumentów.

W związku z powyższym uzasadnione stało się uznanie na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy antymonopolowej, praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzenie zaniechania jej stosowania z dniem 8.12.2008r.

Wobec powyższego orzeka się jak w pkt I.4 sentencji decyzji.

I.5 W zakresie punktu I.5 sentencji decyzji oceniana praktyka naruszała obowiązek udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez nie podawanie w umowach wysokości odsetek umownych, a określanie ich wysokości w wystawianych fakturach.

Analiza dokumentów przedstawionych w postępowaniu wyjaśniającym wykazała, iż w dokumencie faktury określane były odsetki umowne. Spółka wystawiała faktury zawierające postanowienie o treści: „(...) a w przypadku zwłoki w zapłacie, do czasu uregulowania ceny powiększonej o należne odsetki umowne w wysokości 0,3% za każdy dzień zwłoki”. Równocześnie informacji o wysokości odsetek umownych nie było w treści zawieranych umów na wykonanie robót budowlano-montażowych, oraz umów kupna – sprzedaży i dostawy. Konsumentów zawierając umowy nie byli informowani, iż przedsiębiorca w kolejnym dokumencie będzie sugerował jaką wysokość odsetek będzie od nich żądał.

Zgodnie z art. 359 § 2¹⁻² k.c., maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne). Jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne. Postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych, także w razie dokonania wyboru prawa obcego. W takim przypadku stosuje się przepisy ustawy.

Z powyżej przytoczonego artykułu kodeksu cywilnego wynika, iż przedsiębiorca nie ma prawa żądać od konsumenta odsetek o wielkości wyższej niż odsetki maksymalne. Istotne jest, iż przedsiębiorca informuje konsumenta, iż w przypadku zwłoki powinien zapłacić cenę powiększoną o określoną wartość odsetek. To, iż od konsumenta nie może być żądana zapłata odsetek o wyższej wartości niż odsetki maksymalne, nie zmienia jego sytuacji. Podanie konkretnej wartości odsetek może powodować, iż konsument nie będzie jej weryfikował i ją zapłacił.

Przedsiębiorca ma prawo do określania odsetek umownych a więc odsetek o innej wartości niż odsetki ustawowe, jednak nie mogą one być wyższe, niż odsetki maksymalne oraz dodatkowo muszą one być określone w warunkach umowy. Przez podanie informacji o odsetkach umownych w kolejnym dokumencie wystawionym po zawarciu umowy zmianie ulegają warunki umowy. Konsument powinien być poinformowany o wszelkich kosztach związanych z niewykonaniem umowy w momencie zawierania umowy. Na podstawie dokumentów, które otrzymywał w momencie zawarcia umowy, konsument mógł przypuszczać, iż w sytuacji nie wywiązania się z terminowego wniesienia zapłaty powinien zapłacić odsetki ustawowe. Takie przeświadczenie mogło wynikać, z tego, iż w umowach nie ma informacji o wysokości odsetek umownych. Natomiast z wydawanej później faktury wynikało, że ewentualne odsetki, które będzie żądać przedsiębiorca od konsumenta są wyższe niż odsetki ustawowe. Tym samym konsument podejmując decyzję zawarcia umowy nie posiadał pełnych, rzetelnych i prawdziwych informacji o jej warunkach.

Dlatego też zaniechanie podania w warunkach umów prawidłowych danych o wysokości należnych przedsiębiorcy odsetek, przy równoczesnym określeniu odsetek umownych dopiero w

wystawianych fakturach zostało uznane za bezprawne oraz naruszające interesy ekonomiczne konsumentów. Przedmiotowa praktyka naruszała interesy tej samej grupy konsumentów, która została określona w uzasadnieniu stosowania praktyki podanej w pkt I.2 i I.3 sentencji decyzji. Biorąc pod uwagę powyższe oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.04.2008r. sygn. akt III SK 27/07 powołany w uzasadnieniu stosowania praktyki zakwestionowanej w pkt I.1 sentencji decyzji, przedmiotowa praktyka narusza interes publiczny.

W trakcie postępowania przedsiębiorca pismem z dnia 5.02.2009r. poinformował, iż zakwestionowane faktury były stosowane do końca października 2008r. Dodatkowo wyjaśnił, iż również przedstawione Urzędowi wzory umów na wykonywanie robót budowlano-montażowych oraz kupna sprzedaży i dostawy były stosowane do umów z konsumentami zawieranych od listopada 2007r. do października 2008r. W kolejnym piśmie wyjaśniono, iż ostatnia usługa wykonana w oparciu o zakwestionowane umowy została wykonana w dniu 8.12.2008r. Po tej dacie nie były realizowane żadne umowy na rzecz konsumentów.

W związku z powyższym uzasadnione stało się uznanie na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy antymonopolowej, praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzenie zaniechania jej stosowania z dniem 8.12.2008r.

Wobec powyższego orzeka się jak w pkt I.5 sentencji decyzji.

I.6 W zakresie punktu I.6 sentencji decyzji oceniana praktyka naruszała obowiązek udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez nie zamieszczenie w „Warunkach gwarancji” pełnych informacji o: terytorialnym zasięgu ochrony gwarancyjnej oraz oświadczenia, że gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową, co może być uznane za sprzeczne z art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2002r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego.

Zgodnie z art. 13 ust. 4 ww. ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej, w dokumencie gwarancyjnym należy zamieścić podstawowe dane potrzebne do dochodzenia roszczeń z gwarancji, w tym w szczególności nazwę i adres gwaranta lub jego przedstawiciela w Rzeczypospolitej Polskiej, czas trwania i terytorialny zasięg ochrony gwarancyjnej. Ponadto powinno być w nim zawarte stwierdzenie, że gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową.

Informacja określająca terytorialny zasięg ochrony gwarancyjnej ma zapewnić konsumentom wiedzę, na jakim obszarze produkt może być zainstalowany, aby zapewniona była ochrona gwarancyjna określona w warunkach gwarancji.

Zgodnie z ustawą o szczególnych warunkach sprzedaży warunki gwarancyjne muszą posiadać zapis informujący, że konsument może dochodzić roszczeń nie tylko na podstawie gwarancji, ale również innych przepisów ogólnych wynikających z niezgodności towaru z umową.

Nie przekazanie wszystkich informacji o przysługujących konsumentom prawach, oraz o terenie, na którym zapewniona jest ochrona gwarancyjna, zostało uznane za naruszające prawo konsumentów do otrzymania pełnych, rzetelnych i prawdziwych informacji, uprawniających do dochodzenia roszczeń nie tylko na podstawie warunków gwarancji. Ustawa o szczególnych warunkach sprzedaży określa minimalne obowiązki sprzedawcy co do sprzedawanych produktów, których nie można ograniczyć. Zamieszczenie informacji, iż warunki gwarancji nie ograniczają ani nie zawieszają uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową, ma na celu poinformowanie konsumentów o ich dodatkowych prawach wynikających z ustawy. Dzięki tej informacji, konsument ma świadomość, iż dochodząc roszczeń ma prawo powoływać się na inne regulacje a nie tylko na warunki gwarancyjne.

Przedmiotowa praktyka naruszała interesy tej samej grupy osób, która została określona w uzasadnieniu do pkt I.2 i I.3 sentencji decyzji.

Na podstawie przesłanek zawartych w powyższym uzasadnieniu stosowania praktyki, organ antymonopolowy stwierdził, że była ona bezprawna oraz naruszała interesy konsumentów.

W związku z faktem, że zaistniały łącznie obie przesłanki, tj. bezprawność działań oraz naruszenie interesów nieograniczonej grupy konsumentów, organ antymonopolowy uznał ocenianą praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Biorąc pod uwagę powyższe oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.04.2008r. sygn. akt III SK 27/07 powołany w uzasadnieniu stosowania praktyki zakwestionowanej w pkt I.1 sentencji decyzji, przedmiotowa praktyka narusza interes publiczny.

Zgodnie ze złożoną deklaracją od połowy grudnia 2008r. stosowane są nowe warunki gwarancji (Karta nr 78). Karty gwarancyjne są dołączane każdorazowo do zlecenia dostarczenia odbiorcy tzn. jeden egzemplarz gwarancji jest wklejany do okna z każdego zlecenia (Karty nr 78, 87).

Nowy dokument zawiera następujące postanowienia:

Pkt 7 *„Terytorialny zasięg ochrony gwarancyjnej obejmuje wszystkie kraje Unii Europejskiej”*,

Pkt 15 *„Gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową”* (Karta nr 85).

Wprowadzenie do treści warunków gwarancji powyżej przytoczonych informacji spowodowało, iż konsumenci dysponują wiedzą niezbędną do dochodzenia roszczeń. Tym samym, organ antymonopolowy uznał, iż Spółka podjęła działania mogące zostać uznane za zaniechanie stosowania zakwestionowanej praktyki.

W związku z powyższym uzasadnione stało się uznanie na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy antymonopolowej, praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzenie zaniechania jej stosowania z dniem 15.12.2008r.

Wobec powyższego orzeka się jak w pkt I.6 sentencji decyzji.

II. Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy antymonopolowej, Prezes Urzędu może skorzystać z uprawnienia do nałożenia na przedsiębiorcę stosującego praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów kary pieniężnej w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Kara taka może być nałożona bez względu na to, czy przedsiębiorca dopuścił się naruszenia celowo, czy też nieumyślnie. Stosownie do art. 111 ustawy antymonopolowej przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, w tym kar określonych w art. 106 tej ustawy, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

Należy także podnieść, iż w ocenie organu antymonopolowego brzmienie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów pozwala na nałożenie odrębnych kar pieniężnych za poszczególne naruszenia stwierdzone w niniejszej decyzji. Zgodnie bowiem z przedmiotowym przepisem organ antymonopolowy może nałożyć karę pieniężną na przedsiębiorcę, jeżeli ten dopuścił się naruszenia art. 24 ww. ustawy, z czego wynika, że określona w tym przepisie kara może dotyczyć każdego naruszenia stwierdzonego względem danego przedsiębiorcy. W ocenie organu antymonopolowego zastosowanie takiego rozwiązania jest ponadto pożądane z tego względu, iż pozwala na uwzględnienie przy nakładaniu kar w sposób zindywidualizowany wszystkich okoliczności związanych ze stosowaniem określonych naruszeń, które mogą różnić pod wieloma względami (np. wagą naruszenia, zasięgiem oddziaływania praktyki, skutkami, jakie praktyka wywołuje na rynku i ich dotkliwością dla kontrahentów, czasem jej trwania itp.), a tym samym pozwala na nałożenie kary adekwatnej do danego naruszenia.

Kara nakładana przez organ antymonopolowy na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów służy podkreśleniu naganności ocenianego zachowania. Zawodowy (profesjonalny) charakter świadczenia usług wymaga prowadzenia działalności w sposób zapewniający poszanowanie dobrych obyczajów oraz słuszych interesów konsumentów, co wiąże się z respektowaniem obowiązujących przepisów prawa.

Dokonując wyliczenia kary, organ antymonopolowy wziął pod uwagę osiągnięty przez WEKO Sp. z o.o. w roku 2008 przychód. Przedmiotowy przychód wyniósł 11 909 730,98 zł. (Karta nr 64). Szacowana w oparciu o ww. dane maksymalna kara, jaka mogłaby zostać w niniejszym przypadku nałożona, to 1 190 973,098 zł.

II.1 W zakresie pkt II.1 sentencji decyzji przedsiębiorca został obciążony karą pieniężną z tytułu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów określonej w pkt I.1 sentencji decyzji polegającej na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez podawanie w reklamach prasowych wyłącznie informacji o cenach netto sprzedawanych przez przedsiębiorcę produktów, co zostało uznane za sprzeczne z § 7 pkt 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o cenach.

Przedsiębiorca, jako podmiot o wieloletnim doświadczeniu, powinien wiedzieć, że emitowana reklama nie może naruszać obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji co do ostatecznej ceny reklamowanego produktu. W uzasadnieniu stosowania przedmiotowej praktyki stwierdzone zostało, iż przedsiębiorca ma obowiązek podawania cen brutto.

W kontekście analizy wagi stwierdzonego naruszenia wzięto także pod uwagę okres stosowania zakwestionowanej praktyki, tj. od listopada 2007r. do października 2008r. Ponieważ okres ten nie przekracza roku, nie można uznać, iż była ona stosowana długotrwale. Z przedstawionych przez przedsiębiorcę informacji wynika, iż w tym okresie była rozpowszechniana zakwestionowana reklama w gazecie „POŚREDNIK” (Karta nr 9).

W związku z powyższym organ antymonopolowy uznał, iż natura rażącego naruszenia na etapie przedkontraktowym uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu kary pieniężnej na poziomie 0,1% przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2008 r.

Wyliczając ostateczny wymiar kary, organ antymonopolowy wziął pod uwagę okoliczności łagodzące. Istotne jest, iż przedsiębiorca zaniechał stosowania przedmiotowej praktyki jeszcze przed wszczęciem przedmiotowego postępowania. Procent obniżek zastosowanych z uwagi na występujące w sprawie okoliczności łagodzące wyniósł 30%.

W związku z powyższym ustalono wysokość kary na kwotę 8 337 zł (słownie złotych: osiem tysięcy trzysta trzydzieści siedem). W ocenie organu antymonopolowego wymierzona kara w wysokości około 0,07% przychodu uzyskanego przez WEKO Sp. z o.o. w 2008 r. i stanowiąca około 0,7% maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 pkt 4) ustawy antymonopolowej jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki. Organ antymonopolowy uznał, że orzeczona kara powinna pełnić funkcję dyscyplinującą i prewencyjną tak, aby zapobiec w przyszłości stosowaniu podobnych naruszeń. Niniejsza kara powinna pełnić również funkcję edukacyjną i wychowawczą, a także podkreślać naganność zakwestionowanych w niniejszym postępowaniu zachowań przedsiębiorcy.

Wobec powyższego orzeczono, jak w pkt II.1 sentencji niniejszej decyzji.

II.2 Organ antymonopolowy uznał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy istnieją podstawy do nałożenia na WEKO Sp. z o.o. kary pieniężnej również z tytułu naruszenia stwierdzonego w pkt I.2 niniejszej decyzji tj. z tytułu stosowania w zawieranych z konsumentami umowach *kupna – sprzedaży i dostawy* postanowień wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c.

Jak stwierdzono w uzasadnieniu stosowania przedmiotowej praktyki zarówno zakwestionowane postanowienia jak i wpisane do rejestru, ograniczały możliwość rozstrzygania sporów do sądu właściwego ze względu na siedzibę przedsiębiorcy. Takie narzucenie Sądu, który ma rozstrzygnąć o sporze jest sprzeczne z kodeksem cywilnym. Również postanowienia, w których przedsiębiorca zastrzegł sobie prawo zmiany wysokości ceny bez prawa konsumenta do odstąpienia od umowy, a także prawo do przekazania praw i obowiązków wynikających z umów

osobom trzecim bez prawa wypowiedzenia umowy z tego tytułu przez konsumenta zostały uznane za tożsame w klauzulami wpisanymi do rejestru.

Dokonując tej oceny wzięto pod uwagę bezpośredni wpływ stosowania poszczególnych klauzul na pogorszenie się sytuacji konsumentów w stosunku do praw przyznanych im przez przepisy prawa

W kontekście analizy wagi stwierdzonego naruszenia wzięto także pod uwagę długotrwały okres stosowania zakwestionowanej praktyki od listopada 2007r. do 8.12.2008r., tj. wykonania ostatniej umowy zawartej z konsumentem.

W związku z powyższym organ antymonopolowy uznał, iż natura naruszenia uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu kary pieniężnej na poziomie 0,13% przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2008 r. z tytułu stosowanych postanowień umownych.

Wyliczając ostateczny wymiar kary, organ antymonopolowy wziął pod uwagę okoliczności łagodzące. Istotne jest, iż przedsiębiorca zaniechał stosowania przedmiotowej praktyki jeszcze przed wszczęciem przedmiotowego postępowania. Procent obniżen zastosowanych z uwagi na występujące w sprawie okoliczności łagodzące wyniósł 30%.

W związku z powyższym ustalono wysokość kary na kwotę 10 838 zł (słownie złotych: dziesięć tysięcy osiemset trzydzieści osiem). W ocenie organu antymonopolowego wymierzona kara w wysokości około 0,09% przychodu uzyskanego przez WEKO Sp. z o.o. w 2008 r. i stanowiąca około 0,9% maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 pkt 4) ustawy antymonopolowej jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki. Organ antymonopolowy uznał, że orzeczona kara powinna pełnić funkcję dyscyplinującą i prewencyjną tak, aby zapobiec w przyszłości stosowaniu podobnych naruszeń. Niniejsza kara powinna pełnić również funkcję edukacyjną i wychowawczą, a także podkreślać naganność zakwestionowanych w niniejszym postępowaniu zachowań przedsiębiorcy.

Wobec powyższego orzeczono, jak w pkt II.2 sentencji niniejszej decyzji.

II.3 Organ antymonopolowy uznał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy istnieją podstawy do nałożenia na WEKO Sp. z o.o. kary pieniężnej również z tytułu naruszenia stwierdzonego w pkt I.3 niniejszej decyzji tj. z tytułu stosowania w zawieranych z konsumentami umowach *na wykonanie robót budowlano-montażowych* postanowień wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c.

Jak stwierdzono w uzasadnieniu stosowania przedmiotowej praktyki zarówno zakwestionowane postanowienia jak i wpisane do rejestru, ograniczały możliwość rozstrzygania sporów do sądu właściwego ze względu na siedzibę przedsiębiorcy. Takie narzucenie Sądu, który ma rozstrzygnąć o sporze jest sprzeczne z kodeksem cywilnym. Również postanowienia, w których przedsiębiorca zastrzegł sobie prawo zmiany wysokości ceny bez prawa konsumenta do odstąpienia od umowy, a także prawo do przekazania praw i obowiązków wynikających z umów osobom trzecim bez prawa wypowiedzenia umowy z tego tytułu przez konsumenta zostały uznane za tożsame w klauzulami wpisanymi do rejestru.

Dokonując tej oceny wzięto pod uwagę bezpośredni wpływ stosowania poszczególnych klauzul na pogorszenie się sytuacji konsumentów w stosunku do praw przyznanych im przez przepisy prawa.

W kontekście analizy wagi stwierdzonego naruszenia wzięto także pod uwagę długotrwały okres stosowania zakwestionowanej praktyki od listopada 2007r. do 8.12.2008r., tj. wykonania ostatniej umowy zawartej z konsumentem.

W związku z powyższym organ antymonopolowy uznał, iż natura naruszenia uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu kary pieniężnej na poziomie 0,13% przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2008 r. z tytułu stosowanych postanowień umownych.

Wyliczając ostateczny wymiar kary, organ antymonopolowy wziął pod uwagę okoliczności łagodzące. Istotne jest, iż przedsiębiorca zaniechał stosowania przedmiotowej praktyki jeszcze

przed wszczęciem przedmiotowego postępowania. Procent obniżek zastosowanych z uwagi na występujące w sprawie okoliczności łagodzące wyniósł 30%.

W związku z powyższym ustalono wysokość kary na kwotę 10 838 zł (słownie złotych: dziesięć tysięcy osiemset trzydzieści osiem). W ocenie organu antymonopolowego wymierzona kara w wysokości około 0,09% przychodu uzyskanego przez WEKO Sp. z o.o. w 2008 r. i stanowiąca około 0,9% maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 pkt 4) ustawy antymonopolowej jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki. Organ antymonopolowy uznał, że orzeczona kara powinna pełnić funkcję dyscyplinującą i prewencyjną tak, aby zapobiec w przyszłości stosowaniu podobnych naruszeń. Niniejsza kara powinna pełnić również funkcję edukacyjną i wychowawczą, a także podkreślać naganność zakwestionowanych w niniejszym postępowaniu zachowań przedsiębiorcy.

Wobec powyższego orzeczono, jak w pkt II.3 sentencji niniejszej decyzji.

II.4 W zakresie pkt II.4 sentencji decyzji przedsiębiorca został obciążony karą pieniężną z tytułu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów określonej w pkt I.4 i I.5 sentencji decyzji polegającej na bezprawnym określeniu w wystawianych fakturach wysokości odsetek w przypadku zwłoki w zapłacie, do czasu uregulowania ceny, przekraczającej odsetki maksymalne określone zgodnie z art. 359 § 2¹-2³ k.c. Jak stwierdzono w uzasadnieniu stosowania przedmiotowej praktyki na podstawie zakwestionowanego postanowienia Spółka miała prawo do obciążania konsumentów, którzy opóźnili uregulowanie ceny, kwotami przewyższającymi wartości określone przez odsetki maksymalne. Dodatkowo stwierdzono, iż Spółka naruszyła obowiązek udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez nie podawanie w umowach wysokości odsetek umownych, a określanie ich wysokości w wystawianych fakturach. Jak stwierdzono w uzasadnieniu stosowania przedmiotowej praktyki przedsiębiorca dopiero na etapie realizacji umowy informował o wysokości odsetek umownych z tytułu nieterminowego uregulowania ceny. Praktyki te wprost mogły naruszać interesy ekonomiczne konsumentów.

W kontekście analizy wagi stwierdzonego naruszenia wzięto także pod uwagę długotrwały okres stosowania zakwestionowanych praktyk od listopada 2007r. do 8.12.2008r., tj. wykonania ostatniej umowy zawartej z konsumentem.

W związku z powyższym organ antymonopolowy uznał, iż natura naruszeń na etapie wykonania kontraktu uzasadnia kumulatywne ustalenie wyjściowego poziomu kary pieniężnej na poziomie 0,2% przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2008 r.

Wyliczając ostateczny wymiar kary, organ antymonopolowy wziął pod uwagę okoliczności łagodzące. Istotne jest, iż przedsiębiorca zaniechał stosowania przedmiotowej praktyki jeszcze przed wszczęciem przedmiotowego postępowania. Procent obniżek zastosowanych z uwagi na występujące w sprawie okoliczności łagodzące wyniósł 30%.

W związku z powyższym ustalono wysokość kary na kwotę 16 674 zł (słownie złotych: szesnaście tysięcy sześćset siedemdziesiąt cztery). W ocenie organu antymonopolowego wymierzona kara w wysokości około 0,14% przychodu uzyskanego przez WEKO Sp. z o.o. w 2008 r. i stanowiąca około 1,4% maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 pkt 4) ustawy antymonopolowej jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki. Organ antymonopolowy uznał, że orzeczona kara powinna pełnić funkcję dyscyplinującą i prewencyjną tak, aby zapobiec w przyszłości stosowaniu podobnych naruszeń. Niniejsza kara powinna pełnić również funkcję edukacyjną i wychowawczą, a także podkreślać naganność zakwestionowanych w niniejszym postępowaniu zachowań przedsiębiorcy.

Wobec powyższego orzeczono, jak w pkt II.4 sentencji niniejszej decyzji.

II.5 Organ antymonopolowy uznał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy istnieją podstawy do nałożenia na WEKO Sp. z o.o. kary pieniężnej również z tytułu naruszenia stwierdzonego w pkt I.6 sentencji niniejszej decyzji tj. z tytułu naruszenia obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez nie zamieszczenie w „Warunkach gwarancji” pełnych informacji o: terytorialnym zasięgu ochrony gwarancyjnej oraz oświadczenia, że gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową, co zostało uznane za sprzeczne z art. 13 ust. 4 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej.

Jak stwierdzono w uzasadnieniu stosowania przedmiotowej praktyki, powodowała ona, iż konsumenci nie otrzymywali rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, zgodnie z wymaganiami narzuconymi przez przepisy ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży. W konsekwencji tego braku, konsumenci nie mieli wiedzy o wszystkich prawach im przysługujących, a więc, iż w sytuacji wystąpienia niezgodności towaru z umową mogą dochodzić swoich praw również z tego tytułu, a nie wyłącznie na podstawie warunków gwarancji.

Ustalając wysokość kary organ antymonopolowy wziął pod uwagę bezpośredni wpływ stosowania zakwestionowanej praktyki na pogorszenie się sytuacji konsumentów w stosunku do praw przyznanych im przez przepisy prawa.

W kontekście analizy wagi stwierdzonego naruszenia wzięto także pod uwagę długotrwały okres stosowania zakwestionowanej praktyki od listopada 2007r. do 8.12.2008r., tj. wykonania ostatniej umowy zawartej z konsumentem.

W związku z powyższym organ antymonopolowy uznał, iż natura naruszenia na etapie zawierania kontraktu z wpływem na wykonanie uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu kary pieniężnej na poziomie 0,2% przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2008 r.

Wyliczając ostateczny wymiar kary, organ antymonopolowy wziął pod uwagę okoliczności łagodzące. Istotne jest, iż przedsiębiorca zaniechał stosowania przedmiotowej praktyki jeszcze przed wszczęciem przedmiotowego postępowania. Jednak równocześnie jako okoliczność obciążającą wzięto pod uwagę zasięg stosowania przedmiotowej praktyki. Jak wynika z przedstawionych wyjaśnień zobowiązania gwarancyjne były wykonywane na terenie Słowacji, Czech, Niemiec, Słowenii i Hiszpanii). Procent obniżeń zastosowanych z uwagi na występujące w sprawie okoliczności łagodzące wyniósł 20%.

W związku z powyższym ustalono wysokość kary na kwotę 19 055zł (słownie złotych: dziewiętnaście tysięcy pięćdziesiąt pięć). W ocenie organu antymonopolowego wymierzona kara w wysokości około 0,16% przychodu uzyskanego przez WEKO Sp. z o.o. w 2008 r. i stanowiąca około 1,6% maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 pkt 4) ustawy antymonopolowej jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki. Organ antymonopolowy uznał, że orzeczona kara powinna pełnić funkcję dyscyplinującą i prewencyjną tak, aby zapobiec w przyszłości stosowaniu podobnych naruszeń. Niniejsza kara powinna pełnić również funkcję edukacyjną i wychowawczą, a także podkreślać naganność zakwestionowanych w niniejszym postępowaniu zachowań przedsiębiorcy.

Wobec powyższego orzeczono, jak w pkt II.5 sentencji niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej

doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach

DYREKTOR DELEGATURY URZĘDU
OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W KATOWICACH

MACIEJ FRAGSZTAJN